

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์เส้นทางสู่ความสำเร็จในวิชาชีพของผู้บริหารสตรีในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีวัตถุประสงค์การวิจัยและวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อวิเคราะห์เส้นทางสู่ความสำเร็จในวิชาชีพของผู้บริหารสตรีในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีวัตถุประสงค์ย่อยดังนี้

1.1 เพื่อวิเคราะห์วิถีชีวิตของผู้บริหารสตรีในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.2 เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในวิชาชีพของผู้บริหารสตรีในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. ขั้นตอนการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) มีการเก็บรวบรวมข้อมูล ทั้งข้อมูลเชิงปริมาณ (quantitative data) และข้อมูลเชิงคุณภาพ (qualitative data) โดยได้ออกแบบการดำเนินการวิจัยเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องและกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย

ขั้นตอนที่ 2 วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในวิชาชีพ

ขั้นตอนที่ 3 วิเคราะห์เส้นทางสู่ความสำเร็จในวิชาชีพ

ในแต่ละขั้นตอนการวิจัย มีรายละเอียด ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้อง และกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องและกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ มีขั้นตอนในการศึกษาดังนี้

1.1 ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับความสำเร็จในวิชาชีพ ขั้นตอนอาชีพ วิถีชีวิต สถานภาพ ค่านิยม และบทบาทของสตรีในสังคมไทย กฎหมายและนโยบายเกี่ยวกับสตรี รวมทั้งเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อวิเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับเส้นทางสู่ความสำเร็จในวิชาชีพของผู้บริหารสตรี

ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์และสังเคราะห์แล้วประมวลสรุปเพื่อกำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย

1.2 กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย เพื่อใช้เป็นกรอบในการศึกษาเส้นทางสู่ความสำเร็จในวิชาชีพของผู้บริหารสตรีในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย วิถีชีวิต ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในวิชาชีพ และความสำเร็จในวิชาชีพ รายละเอียดดังนี้

1.2.1 วิถีชีวิต ประกอบด้วย การใช้เวลา เป้าหมายในชีวิต หลักในการดำเนินชีวิต ประสบการณ์ที่ได้รับ

1.2.2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในวิชาชีพ ประกอบด้วย

1) ปัจจัยด้านภูมิหลัง ได้แก่ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา ระยะเวลาในการทำงาน การสนับสนุนจากครอบครัว

2) ปัจจัยด้านจิตสังคม ได้แก่ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ภาวะผู้นำ ความฉลาดทางอารมณ์

3) ปัจจัยด้านการสนับสนุนจากองค์กร ได้แก่ การได้รับโอกาสในการพัฒนา การสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชา การสนับสนุนจากผู้ใต้บังคับบัญชา การสนับสนุนจากเพื่อนร่วมงานและผู้ที่เกี่ยวข้อง

4) ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมภายนอกองค์กร ได้แก่ สถานภาพและบทบาททางสังคมของสตรี ค่านิยมทางสังคมที่มีต่อสตรี กฎหมายและนโยบายเกี่ยวกับสตรี

1.2.3 ความสำเร็จในวิชาชีพ ประกอบด้วย ความพึงพอใจในงาน ความก้าวหน้าในวิชาชีพ บทบาทการทำงาน ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความสำเร็จในชีวิต

1.3 ตรวจสอบกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยได้นำกรอบแนวคิดในการวิจัยจากขั้นตอนที่ 1.2 ให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาถึงองค์ประกอบของวิถีชีวิต ตัวแปรของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในวิชาชีพ และตัวบ่งชี้ของความสำเร็จในวิชาชีพของผู้บริหารสตรีในสถานศึกษา โดยมีกลุ่มตัวอย่างผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 2 กลุ่มๆ ละ 6 คน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาที่เคยดำรงตำแหน่งเป็นผู้อำนวยการโรงเรียน และผู้บริหารที่ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับผู้บริหารสตรีในสถานศึกษา ใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) ตามเกณฑ์การพิจารณา รายละเอียดดังนี้

1.3.1 กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ

ผู้ทรงคุณวุฒิ มีจำนวนทั้งสิ้น 12 คน โดยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 ผู้บริหารสถานศึกษาที่เคยดำรงตำแหน่งเป็นผู้อำนวยการโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาเดิม หรือสังกัดกรมสามัญเดิม แต่ปัจจุบันเกษียณอายุระหว่างปี 2541 – 2550 จำนวน 6 คน

กลุ่มที่ 2 ผู้บริหารที่ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับผู้บริหารสตรีในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งปัจจุบันดำรงตำแหน่งตั้งแต่ระดับ 8 ขึ้นไป จำนวน 6 คน

1.3.2 หลักเกณฑ์การเลือกกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ กำหนดคุณสมบัติไว้ดังนี้

กลุ่มที่ 1

1) เป็นผู้สำเร็จการศึกษาไม่น้อยกว่าระดับปริญญาโท สาขาวิชาบริหารการศึกษาหรือสาขาวิชาอื่นที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา

2) เป็นผู้เคยดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนตั้งแต่ระดับ 8 ขึ้นไป และดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนไม่น้อยกว่า 5 ปี

3) เป็นผู้ที่ได้รับการยอมรับและมีชื่อเสียงในด้านการบริหารสถานศึกษา

กลุ่มที่ 2

1) เป็นผู้สำเร็จการศึกษาไม่น้อยกว่าระดับปริญญาโท สาขาวิชาบริหารการศึกษาหรือสาขาวิชาอื่นที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา

2) เป็นผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารตั้งแต่ระดับ 8 ขึ้นไป และดำรงตำแหน่งผู้บริหารไม่น้อยกว่า 5 ปี

3) เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหารสตรีในสถานศึกษา

1.3.3 วิธีการเลือกกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ

ใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) โดยขอให้ผู้แทนจากหน่วยงานต้นสังกัด ผู้ทรงคุณวุฒิ นักวิชาการ หรือนักวิจัยพิจารณาตามเกณฑ์ที่กำหนด และเสนอชื่อกลุ่มตัวอย่างผู้ทรงคุณวุฒิที่สอดคล้องตามเกณฑ์ที่กำหนด

1.3.4 สร้างเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในขั้นตอนนี้เป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้าง มีลักษณะเป็นแนวคำถามในการสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อสอบถามองค์ประกอบเกี่ยวกับวิถีชีวิตของผู้บริหารสตรี ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในวิชาชีพ และความสำเร็จในวิชาชีพของผู้บริหารสตรีในสถานศึกษา โดยสร้างขึ้นตามกรอบแนวคิดในการวิจัย มีขั้นตอนในการสร้างแบบสัมภาษณ์ตามลำดับ ดังนี้

1) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตของผู้บริหารสตรีในสถานศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในวิชาชีพ และความสำเร็จในวิชาชีพของผู้บริหารสตรีในสถานศึกษา กำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย

2) กำหนดประเด็นหลักในการสัมภาษณ์ตามกรอบแนวคิดในการวิจัย รวบรวมรายการข้อมูลที่ต้องการ จัดทำแนวคำถามในการสัมภาษณ์

3) ตรวจสอบคุณภาพของแบบสัมภาษณ์ โดยนำแบบสัมภาษณ์เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม เพื่อตรวจสอบความถูกต้องในการใช้ภาษาและความตรงของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์

4) นำแบบสัมภาษณ์ไปทดลองสัมภาษณ์ผู้บริหารสตรีในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้บริหารสตรีที่เกี่ยวข้องที่ไม่ใช่กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 4 คน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องในการใช้ภาษา และประเด็นการตอบปรับปรุงนำไปใช้จริง

5) นำข้อมูลที่ได้จากการทดลองสัมภาษณ์มาแก้ไขและปรับปรุงเป็นแบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์แล้วนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลจริง

1.3.5 ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างวันที่ 19 กันยายน ถึงวันที่ 8 ตุลาคม 2550 รวมระยะเวลา 20 วัน โดยสัมภาษณ์กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิในประเด็นองค์ประกอบของวิถีชีวิต ตัวแปรปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในวิชาชีพ และตัวบ่งชี้ความสำเร็จในวิชาชีพของผู้บริหารสตรีในสถานศึกษาตามกรอบแนวคิดของการวิจัย และบันทึกเทปทุกครั้ง

1.3.6 วิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา สรุปสาระสำคัญ แจกแจงความถี่ ร้อยละ และจัดหมวดหมู่ตามประเด็นที่วิเคราะห์ได้ โดยนำผลที่ได้จากการวิเคราะห์เนื้อหาปรับปรุงเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 12 ท่าน ผลการตรวจสอบกรอบแนวคิดในการวิจัยพบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิส่วนใหญ่เห็นว่าองค์ประกอบของวิถีชีวิต ตัวแปรของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในวิชาชีพ และตัวบ่งชี้ของความสำเร็จในวิชาชีพของผู้บริหารสตรีในสถานศึกษา มีความสอดคล้องกับผู้บริหารสตรีในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน รายละเอียดดังภาคผนวก ก.

ขั้นตอนที่ 2 วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในวิชาชีพ

การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในวิชาชีพของผู้บริหารสตรีในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในครั้งนี้ เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ โดย

สอบถาม กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารสตรีในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในวิชาชีพของผู้บริหารสตรี และระดับความสำเร็จในวิชาชีพของผู้บริหารสตรีในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีขั้นตอนการศึกษาดังนี้

2.1 กำหนดตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาประมวลแนวคิดในขั้นตอนที่ 1 นำมากำหนดตัวแปร

2.1.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในวิชาชีพ ประกอบด้วย

- 1) ปัจจัยด้านภูมิหลัง ได้แก่ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา ระยะเวลาในการทำงาน การสนับสนุนจากครอบครัว
- 2) ปัจจัยด้านจิตสังคม ได้แก่ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ภาวะผู้นำ ความฉลาดทางอารมณ์
- 3) ปัจจัยด้านการสนับสนุนจากองค์กร ได้แก่ การได้รับโอกาสก้าวหน้าในการพัฒนา การสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชา การสนับสนุนจากผู้ใต้บังคับบัญชา การสนับสนุนจากเพื่อนร่วมงานและผู้ที่เกี่ยวข้อง
- 4) ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมภายนอกองค์กร ได้แก่ สถานภาพและบทบาททางสังคมของสตรี ค่านิยมทางสังคมที่มีต่อสตรี กฎหมายและนโยบายเกี่ยวกับสตรี

2.1.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความสำเร็จในวิชาชีพ ประกอบด้วย ความพึงพอใจในงาน ความก้าวหน้าในวิชาชีพ บทบาทการทำงาน ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความสำเร็จในชีวิต

2.2 กำหนดกลุ่มประชากรและขนาดกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

2.2.1 กำหนดกลุ่มประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสตรีในสถานศึกษาซึ่งปัจจุบันดำรงตำแหน่งเป็นผู้อำนวยการ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการจำนวน 2,439 คน (สถิติข้อมูลทางการศึกษา ณ 12 พฤศจิกายน 2550) ดังตารางที่ 3

2.2.2 กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Yamane (1973)

$$N = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ n = ขนาดกลุ่มตัวอย่าง

N = ขนาดของประชากร

e = ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่าง

ในที่นี้กำหนดให้ความคลาดเคลื่อนในการสุ่มตัวอย่างเท่ากับ .05

แทนค่าสูตร ได้กลุ่มตัวอย่างผู้บริหารสตรี จำนวน 344 คน

2.2.3 ปรับขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บข้อมูลครั้งนี้มีจำนวน 528 คน เนื่องจาก จาก การศึกษาอัตราการตอบแบบสอบถามกลับคืนทางไปรษณีย์ของครู-อาจารย์ที่ไม่ได้รับสิ่งตอบแทน ในระยะก่อนติดตาม คิดเป็นร้อยละ 48 (วิจิตร ประสาทเวทย์กุล, 2523) ดังนั้น เพื่อป้องกันการสูญหาย ของข้อมูล ผู้วิจัยจึงได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างเพิ่มเติมร้อยละ 52 ของขนาดกลุ่มตัวอย่างที่คำนวณได้ รวมกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในครั้งนี้จำนวน 528 คน เพื่อให้ได้ข้อมูลการตอบกลับเพียงพอในการ วิเคราะห์ข้อมูล

2.2.4 วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling) ดังนี้

1) แบ่งประชากรผู้บริหารสตรีเป็น 6 กลุ่ม โดยใช้ภูมิภาคที่โรงเรียนตั้งอยู่เป็น ตัวแปรจำแนกกลุ่ม โดยแบ่งกลุ่มเป็นเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล และภูมิภาค 5 ภูมิภาค ได้แก่ ภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคตะวันออก และภาคใต้

2) สุ่มตัวอย่างแบบง่ายโดยวิธีจับสลากตามสังกัดหน่วยงานเดิม ได้แก่ สำนักงาน คณะกรรมการการประถมศึกษา และกรมสามัญศึกษา โดยคำนวณสัดส่วนการสุ่มหน่วยงานละ 50 % กระจายตามจังหวัดให้ครบตามจำนวน ทำให้ได้กลุ่มตัวอย่างแบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ ผู้บริหารสตรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา (เดิม) จำนวน 264 คน และผู้บริหารสตรีสังกัด กรมสามัญศึกษา(เดิม) จำนวน 264 คน โดยแต่ละกลุ่มแบ่งตามเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล และภูมิภาค 5 ภูมิภาคในสัดส่วนที่เท่ากัน กลุ่มละ 44 คน

กรณีที่ภูมิภาคใดมีจำนวนผู้บริหารสตรีไม่ถึงตามจำนวนที่กำหนด ใช้ จำนวนประชากรทั้งหมดของภูมิภาคนั้น โดยคำนวณจำนวนส่วนที่เหลือ แล้วสุ่มกระจายตาม ภูมิภาคที่เหลือในสัดส่วนเท่าๆ กัน สรุปขั้นตอนการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง และจำนวนกลุ่มตัวอย่าง ผู้บริหารสตรีจำแนกตามสังกัดหน่วยงานเดิมและภูมิภาค ดังตารางที่ 3 - 4

ตารางที่ 3 ขั้นตอนการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง และจำนวนกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารสตรี

กิจกรรม/วิธีดำเนินการ	จำนวนผู้บริหารสตรี (คน)		รวม (คน)
	สปช. (เดิม)	สามัญ (เดิม)	
- รวบรวมรายชื่อโรงเรียนที่เป็นประชากรในการศึกษา (ข้อมูล 15 พฤศจิกายน 2550)	2,157	282	2,439
- แบ่งกลุ่มผู้บริหารสตรีโดยใช้ภูมิภาคที่โรงเรียนตั้งอยู่เป็นตัวแปรจำแนกกลุ่ม โดยแบ่งกลุ่มเป็นเขต กรุงเทพมหานครและปริมณฑล และภูมิภาค 5 ภูมิภาค	กทม.& ปริมณฑล 5 ภูมิภาค (6 กลุ่ม)	กทม.& ปริมณฑล 5 ภูมิภาค (6 กลุ่ม)	

กิจกรรม/วิธีดำเนินการ	จำนวนผู้บริหารสตรี (คน)		รวม (คน)
	สปช. (เดิม)	สามัญ (เดิม)	
- สุ่มตัวอย่างแบบง่ายโดยวิธีจับสลากตามสังกัดหน่วยงาน เดิม ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา และกรมสามัญศึกษา โดยคำนวณสัดส่วนการสุ่ม	264 คน (ภูมิภาคละ 44 คน)	264 คน (ภูมิภาคละ 44 คน)	528
- หน่วยงานละ 50 % กระจายตามจังหวัดในแต่ละภูมิภาค ให้ครบตามจำนวน	264 คน	264 คน	528

ตารางที่ 4 จำนวนประชากร กลุ่มตัวอย่างผู้บริหารสตรี จำแนกตามสังกัดหน่วยงานเดิม และ
ภูมิภาค

จังหวัด	จำนวน ประชากร (คน)	จำนวนผู้บริหารสตรี (คน)			
		สปช. (เดิม)		สามัญ (เดิม)	
		ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
เขตกรุงเทพมหานคร และ ปริมณฑล (6)	243	165	44	78	60
1. กรุงเทพมหานคร	55	10	3	45	35
2. นครปฐม	52	49	13	3	2
3. นนทบุรี	29	27	7	2	2
4. ปทุมธานี	42	34	9	8	6
5. สมุทรปราการ	45	28	7	17	13
6. สมุทรสาคร	20	17	5	3	2
ภาคเหนือ (17)	529	469	44	60	60
1. กำแพงเพชร	27	25	2	2	2
2. เชียงราย	44	40	4	4	4
3. เชียงใหม่	53	43	4	10	10
4. ตาก	31	30	3	1	1
5. นครสวรรค์	63	57	5	6	6
6. น่าน	22	20	2	2	2
7. พะเยา	10	10	1	-	-
8. พิจิตร	20	18	2	2	2
9. พิษณุโลก	43	36	3	7	7
10. เพชรบูรณ์	35	32	3	3	3
11. แพร่	21	19	1	2	2

จังหวัด	จำนวน ประชากร (คน)	จำนวนผู้บริหารสตรี (คน)			
		สปช. (เดิม)		สามัญ (เดิม)	
		ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
12.แม่ฮ่องสอน	50	50	4	-	-
13.ลำปาง	30	22	2	8	8
14.ลำพูน	32	28	3	4	4
15.สุโขทัย	22	18	2	4	4
16.อุทัยธานี	17	15	1	2	2
17.อุตรดิตถ์	9	6	1	3	3
ภาคกลาง (12)	372	339	44	33	33
1.กาญจนบุรี	58	54	7	4	4
2.ชัยนาท	12	11	1	1	1
3.ประจวบคีรีขันธ์	24	21	3	3	3
4.พระนครศรีอยุธยา	57	51	7	7	7
5.เพชรบุรี	24	23	3	1	1
6.ราชบุรี	52	49	6	4	4
7.ลพบุรี	32	29	4	3	3
8.สมุทรสงคราม	20	18	2	2	2
9.อ่างทอง	14	13	2	1	1
10.สระบุรี	23	21	3	3	3
11.สิงห์บุรี	17	17	2	-	-
12.สุพรรณบุรี	39	35	4	4	4
ตะวันออกเฉียงเหนือ (19)	596	536	44	60	60
1.กาฬสินธุ์	24	21	2	3	3
2.ขอนแก่น	35	29	2	6	6
3.ชัยภูมิ	25	21	2	4	4
4.นครพนม	36	31	3	5	5
5.นครราชสีมา	95	90	7	5	5
6.บุรีรัมย์	45	40	3	5	5
7.มหาสารคาม	33	27	2	5	5
8.มุกดาหาร	5	5	1	-	-
9.ยโสธร	17	15	1	2	2
10.ร้อยเอ็ด	28	26	2	2	2
11.สุรินทร์	26	23	2	3	3
12.หนองคาย	8	8	1	-	-

จังหวัด	จำนวน ประชากร (คน)	จำนวนผู้บริหารสตรี (คน)			
		สปช. (เดิม)		สามัญ (เดิม)	
		ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
13.เลย	19	17	1	2	2
14.ศรีสะเกษ	50	46	4	4	4
15.สกลนคร	28	27	2	1	1
16.หนองบัวลำภู	17	14	1	3	3
17.อำนาจเจริญ	9	4	1	1	1
18.อุครธานี	45	41	3	4	4
19.อุบลราชธานี	55	51	4	4	4
ภาคตะวันออกเฉียง (8)	256	230	44	26	26
1.จันทบุรี	33	29	6	4	4
2.ฉะเชิงเทรา	42	37	7	5	5
3.ชลบุรี	63	58	11	5	5
4.ตราด	18	15	3	3	3
5.นครนายก	11	10	2	1	1
6.ปราจีนบุรี	26	22	4	4	4
7.ระยอง	30	27	5	3	3
8.สระแก้ว	33	32	6	1	1
ภาคใต้ (14)	443	415	44	28	28
1.กระบี่	13	13	1	-	-
2.ชุมพร	24	21	2	3	3
3.ตรัง	35	31	3	4	4
4.นครศรีธรรมราช	90	81	9	9	9
5.นราธิวาส	32	32	3	-	-
6.ปัตตานี	46	45	5	1	1
7.พังงา	19	19	2	-	-
8.พัทลุง	18	18	2	-	-
9.ภูเก็ต	5	4	1	1	1
10.ยะลา	31	30	3	1	1
11.ระนอง	18	18	2	-	-
12.สงขลา	51	47	5	4	4
13.สตูล	14	14	2	-	-
14.สุราษฎร์ธานี	47	42	4	5	5
รวม 76 จังหวัด	2,439 คน	2,157	264	282	264

2.3 สร้างเครื่องมือใช้ในการวิจัย

2.3.1 การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในขั้นตอนนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามกรอบแนวคิดในการวิจัย เพื่อสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในวิชาชีพ และระดับความสำเร็จในวิชาชีพของผู้บริหารสตรีในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จในวิชาชีพ และปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในวิชาชีพของผู้บริหารสตรี ซึ่งโครงสร้างเนื้อหาของแบบสอบถามปรากฏดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 โครงสร้างเนื้อหาของแบบสอบถาม

ประเด็นหลัก	จำนวนข้อ	ประเด็นย่อย	จำนวนข้อ	ข้อที่
1. ข้อมูลพื้นฐานของผู้บริหารสตรี	4	1) ข้อมูลพื้นฐานของผู้บริหารสตรี	4	1, 4-5, 7
2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในวิชาชีพ	90			
2.1 ปัจจัยด้านภูมิหลัง	11	1) สถานภาพสมรส 2) ระดับการศึกษา 3) ระยะเวลาในการทำงาน 4) การสนับสนุนจากครอบครัว	1 1 1 8	2 3 6 1-8
2.2 ปัจจัยด้านจิตสังคม	33	1) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ 2) ภาวะผู้นำ 3) ความฉลาดทางอารมณ์	8 15 10	9-16 17-31 32-41
2.3 ปัจจัยด้านการสนับสนุนจากองค์กร	22	1) การได้รับโอกาสในการพัฒนา 2) การสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชา 3) การสนับสนุนจากผู้ใต้บังคับบัญชา 4) การสนับสนุนจากเพื่อนร่วมงาน และบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง	8 6 4 4	42-49 50-55 56-59 60-63
2.4 ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมภายนอกองค์กร	24	1) สถานภาพ และบทบาททางสังคมที่มีต่อสตรี 2) ค่านิยมทางสังคมที่มีต่อสตรี 3) กฎหมายและนโยบายเกี่ยวกับสตรี	12 7 5	64-75 76-82 83-87
3. ความสำเร็จในวิชาชีพ	51	1) ด้านความพึงพอใจในงาน 2) ด้านความก้าวหน้าในวิชาชีพ 3) ด้านบทบาทการทำงาน 4) ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล 5) ด้านความสำเร็จในชีวิต	10 9 16 7 9	1-10 11-19 20-35 36-42 43-51

2) สร้างข้อคำถามในแต่ละประเด็นตามกรอบแนวคิดในการวิจัย และให้
 อาจารย์ที่ปรึกษาดูตรวจสอบความถูกต้องตามโครงสร้างเนื้อหาของแบบสอบถาม แล้วนำข้อคำถาม
 ที่ได้จากการตรวจสอบจากอาจารย์ที่ปรึกษามาสร้างเป็นแบบสอบถาม แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบ
 เลือกรับ และแบบเติมข้อความ

ตอนที่ 2 ข้อมูลปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในวิชาชีพของผู้บริหารสตรีใน
 สถานศึกษา มีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยแต่ละระดับมี
 ความหมายดังนี้

5 หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริง / การรับรู้ของท่านมากที่สุด

4 หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริง / การรับรู้ของท่านมาก

3 หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริง / การรับรู้ของท่านปานกลาง

2 หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริง / การรับรู้ของท่านน้อย

1 หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริง / การรับรู้ของท่านน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อมูลความสำเร็จในวิชาชีพของผู้บริหารสตรีในสถานศึกษา มีลักษณะ
 เป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยแต่ละระดับมีความหมายดังนี้

5 หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริง / การรับรู้ของท่านมากที่สุด

4 หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริง / การรับรู้ของท่านมาก

3 หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริง / การรับรู้ของท่านปานกลาง

2 หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริง / การรับรู้ของท่านน้อย

1 หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริง / การรับรู้ของท่านน้อยที่สุด

3) นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาดูตรวจสอบความถูกต้อง
 ในการใช้ภาษา และความสอดคล้องของข้อคำถามกับโครงสร้างเนื้อหา แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

4) นำแบบสอบถามที่สร้างเรียบร้อยแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 8 ท่าน
 ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย ในด้านความตรงตามเนื้อหา (Content validity) โดยการ
 ตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับตารางโครงสร้างเนื้อหา (Item objective Congruence:
 IOC) และตรวจสอบการใช้ภาษา โดยมีเกณฑ์ในการเลือกผู้เชี่ยวชาญคือ เป็นผู้บริหารสถานศึกษา
 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ดำรงตำแหน่งหรือเคยดำรงผู้อำนวยการ โรงเรียน
 ระดับ 9 หรือผู้อำนวยการเชี่ยวชาญหรือเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา ดังรายชื่อแสดงใน
 ภาคผนวก ก.

5) นำผลการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
 และ ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

6) นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับผู้บริหารสตรีในสถานศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม โดยการหาความเที่ยงด้วยวิธีการประมาณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbanh's Alpha Coefficient)

7) นำข้อมูลที่ได้จากการทดลองสอบถาม มาแก้ไขและปรับปรุงเป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์แล้วนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลจริง

2.3.2 การ ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

1) ความตรงของเครื่องมือ

จากการนำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 8 ท่าน ตรวจสอบความครอบคลุม และความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับตารางโครงสร้างเนื้อหา (Item objective Congruence: IOC) และตรวจสอบการใช้ภาษา ผลการตรวจสอบความครอบคลุมโครงสร้างเนื้อหา ความเหมาะสมของปริมาณข้อคำถาม พบว่า แบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในวิชาชีพ และความสำเร็จในวิชาชีพของผู้บริหารสตรีในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความครอบคลุมของโครงสร้างเนื้อหา ผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 8 ท่าน แสดงดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 ค่า IOC จากการพิจารณาเครื่องมือของผู้เชี่ยวชาญ

ค่า IOC	ตอนที่ 2 (จำนวนข้อ)	ตอนที่ 3 (จำนวนข้อ)
1.00	61	31
0.87	30	20
0.75	4	-
0.62	-	1
0.5	2	-
0.00 -0.37	2	3
รวม	99	55

จากตารางที่ 6 พบว่า จากเกณฑ์ที่ใช้ในการตัดสินคือ ค่าดัชนี IOC ที่คำนวณได้ต้องมากกว่า 0.50 ($IOC > 0.50$) (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2544) จึงถือว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย จากผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาพบว่า มีค่า IOC ที่ต่ำกว่า 0.5 อยู่ 5 ข้อ แต่เนื่องจากข้อคำถามมีจำนวนมาก และมีบางประเด็นที่มีข้อคำถามในประเด็นเดียวกัน แต่แตกต่างกันในวิธีการถาม ผู้วิจัยจึงพิจารณาเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC เท่ากับ 0.80 ขึ้นไป ทำให้ได้ข้อคำถามในเครื่องมือตอนที่ 1 จำนวน 87 ข้อ และตอนที่ 2 จำนวน 51 ข้อ รวมจำนวน 138 ข้อ ซึ่งบางข้อมีการปรับสำนวนภาษาเล็กน้อยตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ รายละเอียดดังภาคผนวก ง.

2) ความเที่ยงของแบบสอบถาม

จากการนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับผู้บริหารสตรีในสถานศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม โดยการหาความเที่ยงด้วยวิธีการประมาณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbanh's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเที่ยงของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในวิชาชีพทั้งฉบับ เท่ากับ .95 โดยมีปัจจัยด้านภูมิหลัง เท่ากับ .90 ปัจจัยด้านจิตสังคม เท่ากับ .87 ปัจจัยด้านการสนับสนุนจากองค์กร เท่ากับ .84 ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมภายนอกองค์กร เท่ากับ .86 และได้ค่าความเที่ยงของความสำเร็จในวิชาชีพทั้งฉบับ เท่ากับ .89 ซึ่งแยกหาค่าความเที่ยงของแบบสอบถามเป็นองค์ประกอบ ดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคของแบบสอบถาม

ปัจจัย / ความสำเร็จ	ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค
1. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในวิชาชีพ	.95
ปัจจัยด้านภูมิหลัง	.90
การสนับสนุนจากครอบครัว	.90
ปัจจัยด้านจิตสังคม	.94
แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	.84
ภาวะผู้นำ	.89
ความฉลาดทางอารมณ์	.89
ปัจจัยด้านการสนับสนุนจากองค์กร	.84
การได้รับโอกาสในการพัฒนา	.81
การสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชา	.91
การสนับสนุนจากผู้ใต้บังคับบัญชา	.82
การสนับสนุนจากเพื่อนร่วมงานและบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง	.75
ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมภายนอกองค์กร	.84
สถานภาพและบทบาททางสังคมของสตรี	.91
ค่านิยมทางสังคมที่มีต่อสตรี	.81
กฎหมายและนโยบายเกี่ยวกับสตรี	.95
2. ความสำเร็จในวิชาชีพ	.97
ความพึงพอใจในงาน	.89
ความก้าวหน้าในวิชาชีพ	.85
บทบาทการทำงาน	.93
ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล	.89
ความสำเร็จในชีวิต	.90

2.4 คำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.4.1 ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถึงผู้บริหารสตรีที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม โดยจัดส่งทางไปรษณีย์จำนวน 528 ฉบับ แบบของพร้อมแสดมปีกับแบบสอบถาม เพื่อให้ผู้บริหารสตรีส่งกลับคืนทางไปรษณีย์ ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามให้แก่ผู้บริหารสตรีตั้งแต่วันที่ 26 ธันวาคม 2550 และให้ส่งกลับคืนมาภายใน 2 สัปดาห์

2.4.2 ผู้วิจัยดำเนินการติดตามแบบสอบถามที่ยังไม่ได้รับกลับคืน โดยการโทรศัพท์ติดตามและดำเนินการส่งแบบสอบถามไปยังผู้บริหารสตรีอีกครั้งในระหว่างวันที่ 21-31 มกราคม 2551 และรอผลการตอบกลับรวมทั้งโทรศัพท์ติดตามแบบสอบถามเป็นระยะๆ จนถึงวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2551 รวมระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นเวลา 2 เดือน จึงสรุปจำนวนแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาและคัดแยกแบบสอบถามที่ตอบไม่สมบูรณ์จำนวน 18 ฉบับ รวมได้แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์จำนวน 456 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 86.4 ของแบบสอบถามที่ส่งทั้งหมด

2.5 วิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS

2.5.1 การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้สถิติหาค่าความถี่และร้อยละ

2.5.2 การวิเคราะห์ระดับความสำเร็จในวิชาชีพของผู้บริหารสตรี ใช้สถิติมัชฌิมเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2.5.3 การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในวิชาชีพของผู้บริหารสตรี ใช้สถิติการวิเคราะห์การถดถอยพหุ (Multiple Regression Analysis) โดยวิธี ENTER

ขั้นตอนที่ 3 วิเคราะห์เส้นทางสู่ความสำเร็จในวิชาชีพ

การวิเคราะห์เส้นทางสู่ความสำเร็จในวิชาชีพของผู้บริหารสตรีในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในครั้งนี้ เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพโดยศึกษาถึงวิถีชีวิต และปัจจัยที่สนับสนุนความสำเร็จในวิชาชีพของผู้บริหารสตรีในสถานศึกษา ซึ่งศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดโดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) มีขั้นตอนการศึกษาดังนี้

3.1 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ ผู้บริหารสตรีซึ่งดำรงตำแหน่งเป็นผู้อำนวยการโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 5 ท่าน โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) พิจารณาตามเกณฑ์ที่กำหนดและเสนอชื่อกลุ่มตัวอย่างที่สอดคล้องตามเกณฑ์ที่กำหนดเสนออาจารย์ที่ปรึกษา และขอให้ผู้แทนจากหน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นผู้พิจารณาคัดเลือก ทั้งนี้มีเกณฑ์ในการคัดเลือกดังนี้

3.1.1 เป็นผู้สำเร็จการศึกษาตั้งแต่ระดับปริญญาตรีขึ้นไปด้านบริหารการศึกษา หรือสาขาวิชาอื่นที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา

3.1.2 เป็นผู้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนตั้งแต่ระดับ 8 หรือมีวิทยฐานะ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษขึ้นไป

3.1.3 เป็นผู้ปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพ และปฏิบัติตามจรรยาบรรณ ของวิชาชีพในช่วงการปฏิรูปการศึกษาตั้งแต่ปี 2542 - 2550 โดยได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติใน ระดับชาติ ได้รับรางวัลครูสภาจากสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา หรือรางวัลผู้บริหารต้นแบบจาก สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ซึ่งจากข้อมูลพบว่า ตั้งแต่ปี 2542 - 2550 มีผู้บริหารสตรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นไปตามเกณฑ์ในการคัดเลือก รวมจำนวน 5 คน ซึ่งเป็นผู้อำนวยการโรงเรียนที่ดำรงตำแหน่งอยู่ในปัจจุบัน จำนวน 3 คน และเกษียณอายุแล้ว จำนวน 2 คน โดยพบว่า มีผู้บริหารสตรีที่เป็นผู้บริหารในระดับมัธยมศึกษา จำนวน 3 คน และเป็น ผู้บริหารในระดับประถมศึกษา จำนวน 2 คน การวิเคราะห์ข้อมูลในครั้งนี้ ใช้นามสมมุติคือ ผู้บริหารก. ผู้บริหารข. ผู้บริหารค. ผู้บริหารง. และผู้บริหารจ. โดยมีผู้ให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับ ผู้บริหารสตรีได้แก่ ครูและบุคลากรในโรงเรียน นักเรียน และผู้ที่อยู่ในครอบครัวของผู้บริหารสตรี รวมจำนวน 29 คน

3.2 สร้างเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในขั้นตอนนี้เป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้างที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อสอบถามเกี่ยวกับวิถีชีวิตของผู้บริหารสตรีในสถานศึกษา และปัจจัยที่สนับสนุนความสำเร็จ ในวิชาชีพของผู้บริหารสตรีในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดย ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตของผู้บริหารสตรีในสถานศึกษาและปัจจัยที่ ส่งผลต่อความสำเร็จในวิชาชีพของผู้บริหารสตรีในสถานศึกษา กำหนดประเด็นการสัมภาษณ์เกี่ยวกับ วิถีชีวิตของผู้บริหารสตรีในสถานศึกษาตามกรอบแนวคิดในการวิจัย ระบุรายการข้อมูลที่ต้องการ ส่วนประเด็นการสัมภาษณ์เกี่ยวกับปัจจัยที่สนับสนุนความสำเร็จในวิชาชีพของผู้บริหารสตรีใน สถานศึกษา กำหนดประเด็นหลักตามขั้นตอนที่ 2 ระบุรายการข้อมูลที่ต้องการ จัดทำแนวคำถาม ในการสัมภาษณ์ ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือโดยนำแนวคำถามในการสัมภาษณ์เสนออาจารย์ ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องในการใช้ภาษาและความตรงของข้อคำถามกับ วัตถุประสงค์ นำแนวคำถามในการสัมภาษณ์ไปทดลองสัมภาษณ์ผู้บริหารสตรีในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อตรวจสอบความถูกต้องใน การใช้ภาษา ความเข้าใจในข้อคำถาม และความตรงของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ จากนั้นนำ ข้อมูลที่ได้จากการทดลองสัมภาษณ์ มาแก้ไขและปรับปรุงเป็นแบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์แล้วนำไป เก็บรวบรวมข้อมูลจริง

3.3 ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

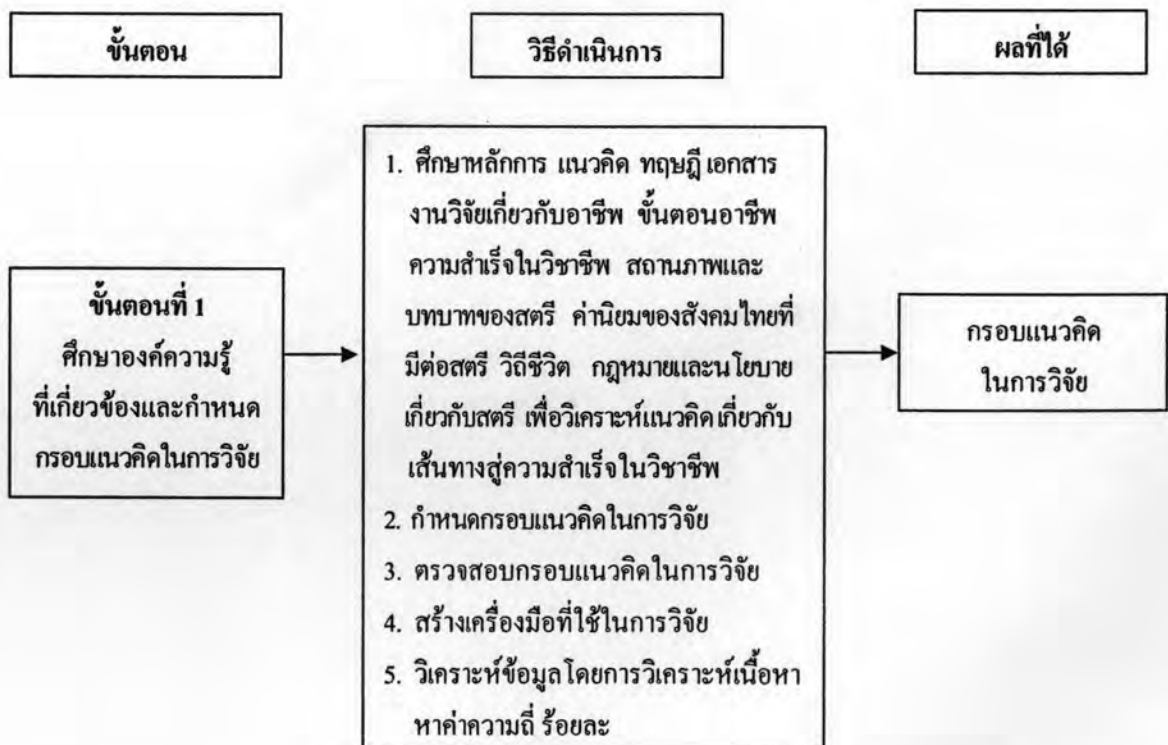
ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างวันที่ 7 มกราคม ถึง 5 กุมภาพันธ์ 2551 รวมระยะเวลา 1 เดือน โดยการสัมภาษณ์ผู้บริหารสตรีและผู้ให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับผู้บริหารสตรี ในประเด็นวิถีชีวิตของผู้บริหารสตรีในสถานศึกษา และปัจจัยที่สนับสนุนความสำเร็จในวิชาชีพของผู้บริหารสตรีในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยบันทึกเทปทุกครั้ง

3.4 วิเคราะห์ข้อมูล

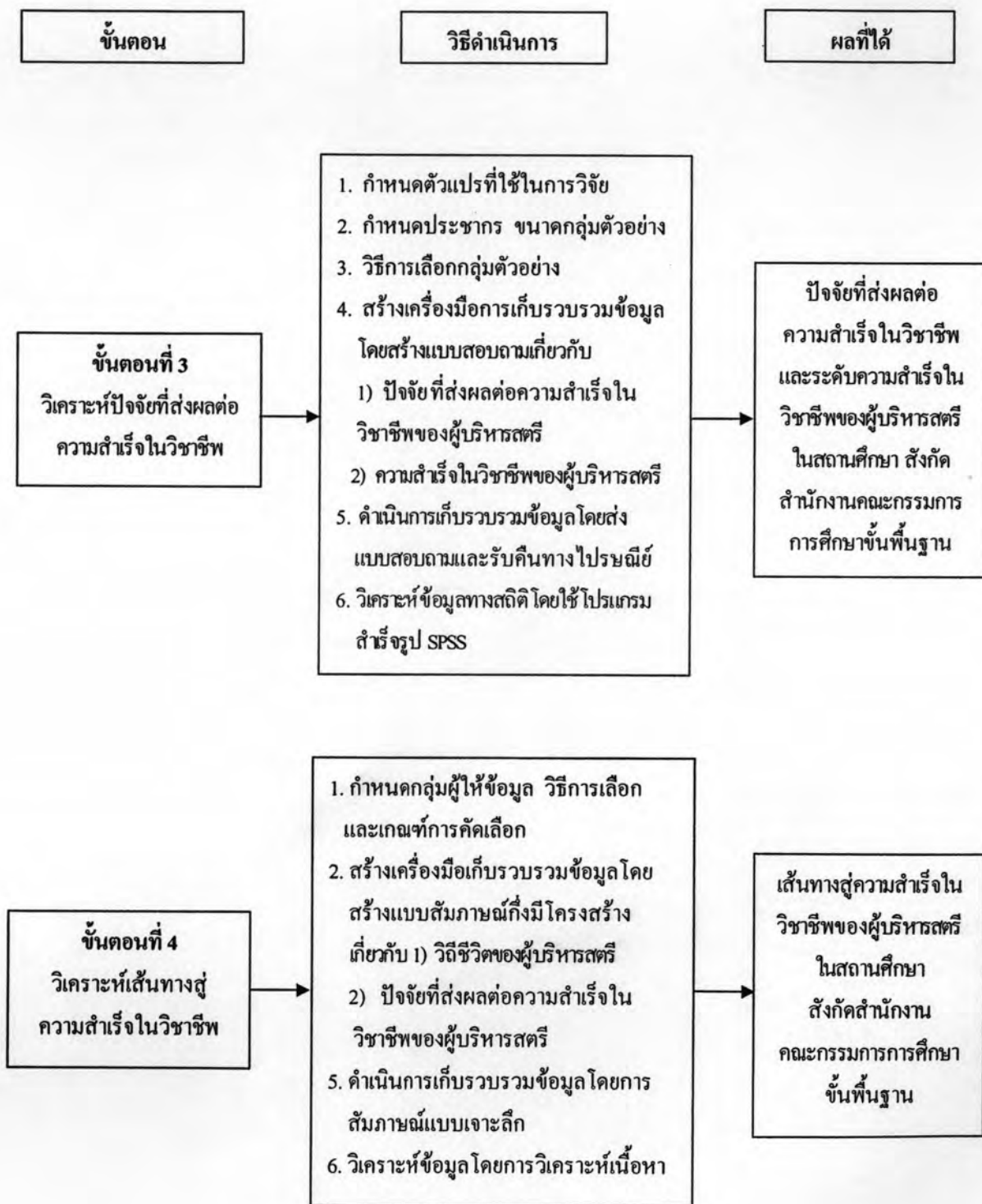
ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับวิถีชีวิต และปัจจัยที่สนับสนุนความสำเร็จในวิชาชีพของผู้บริหารสตรีในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการวิเคราะห์เนื้อหา สรุปสาระสำคัญ และจัดหมวดหมู่ตามประเด็นที่วิเคราะห์ได้ จากนั้นนำผลการวิเคราะห์วิถีชีวิต และปัจจัยที่สนับสนุนความสำเร็จในวิชาชีพของผู้บริหารสตรีที่ได้มาวิเคราะห์เส้นทางสู่ความสำเร็จในวิชาชีพของผู้บริหารสตรีในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการวิเคราะห์เนื้อหา สรุปสาระสำคัญ และจัดหมวดหมู่ตามประเด็นที่วิเคราะห์

ขั้นตอนการวิจัย สรุปได้ดังแผนภูมิที่ 4

แผนภูมิที่ 4 ขั้นตอนการวิจัย

แผนภูมิที่ 4 ขั้นตอนการวิจัย (ต่อ)

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ มีเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยดังนี้

3.1 แบบวิเคราะห์เอกสาร มีลักษณะเป็นแบบตารางวิเคราะห์เอกสารที่สร้างขึ้นเพื่อศึกษา และสังเคราะห์เอกสารเกี่ยวกับหลักการ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในวิชาชีพ วิถีชีวิต และความสำเร็จในวิชาชีพของผู้บริหารสตรีในสถานศึกษา

3.2 แบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้าง แบ่งออกเป็น 3 ฉบับ โดยมีรายละเอียดดังนี้

ฉบับที่ 1 แนวคำถามในการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ประกอบด้วย ข้อคำถามเกี่ยวกับองค์ประกอบของวิถีชีวิต ตัวแปรของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในวิชาชีพ และตัวบ่งชี้ของความสำเร็จในวิชาชีพของผู้บริหารสตรีในสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ฉบับที่ 2 แนวคำถามในการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ประกอบด้วย ข้อคำถามเกี่ยวกับวิถีชีวิต และปัจจัยที่สนับสนุนความสำเร็จในวิชาชีพของผู้บริหารสตรีในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ฉบับที่ 3 แนวคำถามในการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย ข้อคำถามเกี่ยวกับวิถีชีวิต และปัจจัยที่สนับสนุนความสำเร็จในวิชาชีพของผู้บริหารสตรีในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3.3 แบบสอบถาม มีลักษณะเป็นข้อคำถามแบบให้เลือกตอบ แบบเดิมข้อความ และแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ เพื่อสอบถามผู้บริหารสตรีเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐาน ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในวิชาชีพ และระดับความสำเร็จในวิชาชีพของผู้บริหารสตรีในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ประกอบด้วยขั้นตอนดังนี้

4.1 ผู้วิจัยติดต่อขอหนังสือนำจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อขอความร่วมมือจากกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ รวมระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นเวลา 20 วัน

4.2 ผู้วิจัยติดต่อขอหนังสือนำจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ขอความร่วมมือจากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยดำเนินการส่งและรับด้วยตนเอง

4.3 ผู้วิจัยติดต่อขอหนังสือนำจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ขอความร่วมมือจากกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารสตรีในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในการ

เก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ โดยผู้วิจัยดำเนินการจัดส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์จำนวน 528 ฉบับ แบบของพร้อมแสดมปีกับแบบสอบถามเพื่อให้ผู้บริหารสตรีส่งกลับคืนทางไปรษณีย์ รวมระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นเวลา 2 เดือน ได้แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์จำนวน 456 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 86.4 ของแบบสอบถามที่ส่งทั้งหมด

4.4 ผู้วิจัยติดต่อขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ขอความร่วมมือจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลและหน่วยงานต้นสังกัดในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลด้วยตนเอง โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ รวมระยะเวลา ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นเวลา 1 เดือน

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

5.1 การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ในการวิจัยครั้งนี้มีการวิเคราะห์เนื้อหา ดังนี้

5.1.1 ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหาในการวิเคราะห์หลักการ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จในวิชาชีพ ขั้นตอนอาชีพ วิถีชีวิต สถานภาพ ค่านิยม และบทบาทของสตรีในสังคมไทย กฎหมายและนโยบายเกี่ยวกับสตรี เพื่อกำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย

5.1.2 วิเคราะห์เนื้อหาจากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตรวจสอบกรอบแนวคิดในการวิจัยเกี่ยวกับองค์ประกอบของวิถีชีวิต ตัวแปรปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในวิชาชีพ และตัวชี้วัดความสำเร็จในชีวิตของผู้บริหารสตรีในสถานศึกษา

5.1.3 วิเคราะห์เนื้อหาจากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลเพื่อวิเคราะห์เส้นทางสู่ความสำเร็จในวิชาชีพของผู้บริหารสตรีในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งนี้ นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์และสังเคราะห์แล้วประมวลสรุปสาระสำคัญ และจัดหมวดหมู่ตามประเด็นที่วิเคราะห์ได้

5.2 การวิเคราะห์โดยใช้สถิติ ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS

5.2.1 การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการหาค่าความถี่ และร้อยละ

5.2.2 การวิเคราะห์ระดับความสำเร็จในวิชาชีพของผู้บริหารสตรีในสถานศึกษา โดยหาค่ามัชฌิมเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5.2.3 การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในวิชาชีพของผู้บริหารสตรีในสถานศึกษา โดยวิเคราะห์การถดถอยพหุ (Multiple Regression Analysis) โดยวิธี ENTER ซึ่งเป็นวิธีที่เหมาะสมในการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ของตัวแปรทำนายทั้งหมดที่ผู้วิจัยได้เลือกสรรมาแล้วกับตัวแปรเกณฑ์